СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 204. Джерзи Сіти, Н. Дж., пятниця, 31 серпня, 1934. VOL. XLII. No. 204. Jersey City, N. J., Friday, August 31, 1934. THREE CENTS.

ЗАГАЛЬНИЙ ТКАЛЬНЯНИЙ СТРАЙК ПЕВНИЙ

ВЛАСНИКИ НЕ ХОЧУТЬ ГОВОРИТИ З РОБІТНИКАМИ.

ВАШИНҐТОН. — Краєва Рада для Робітничих Умовин дістала від Бавовняного Ткальняного Інституту в Ню Йорку, котрий обєднує підприємців, заяву, що вони не годяться на запросини Ради вести переговори з робітниками, бо, мовляв, Американська Федерація праці не має права представляти робітників.

Супроти цього ґенеральний страйк ткальняних робітників пічнеться зовсім певно. Страйковий комітет у Вашингтоні видасть остаточний страйковий приказ у пятницю. Приказ подасть день і годину початку страйку. Приказ буде апелювати до яких 500,000 робітників бавовняних ткалень та яких 300,000 робітників у подібних промислах, як приміром у фабриках рейону, шовку, панчіх та вишивок.

РУЗВЕЛТ ВІДМОВЛЯЄ СИНКЛЕРОВИ АВДІЄНЦІЇ.

ГАЙД ПАРК (Ню Йорк). — Аптон Синклер, бувший соціяліст, котрого при правиборах у Каліфорнії вибрано кандидатом демократичної партії на уряд ґовернора того стейту, просив президента Рузвелта, котрий перебуває тут у своїм маєтку, авдієнції в політичних справах. Президент відповів Сиклерови, що він може приняти його тільки на звичайну бизнесову розмову, а не на політичну конференцію.

Вибір Синклера кандидатом демократичної партії поставив у тяжке положення провідників цієї партії. Синклер не обмежує зовсім радикальних точок своєї програми, але ще більше їх поширяє. Між іншим заявив він, що першим його урядовим актом як ґовернора стейту на випадок вибору буде пустити на волю Томаса Мунія, котрий ще досі сидить засуджений за участь у бомбовому замаху на параду приготування в Сан Франсіско в 1916 році. Він теж заявив, що віддасть безробітним закриті фабрики. Супроти цих заяв і центральний і стейтовий заряд демократичної партії не знають, що їм робити з таким кандидатом. Фарлей, провідник партії, мовчить, а стейтовий провід партії каже двозначно, що він буде попирати найліпшого кандидата.

Тимчасом дальші обрахунки голосів, відданих при правиборах, показують, що Синклер дістав коло 310,000 голосів, а його противник, Джордж Кріл, 181,000. Кріл уже вислав Синклерови ґратуляційну телеграму, признаючи цим Синклерови перемогу

ХОЧУТЬ УРЯДОВОЇ КОНТРОЛІ НАД ФАБРИКАЦІЄЮ АМУНІЦІЇ.

ВАШИНҐТОН. — Сенатський комітет конґресу для розсліду фабрикації амуніції вже покінчив свою роботу. З розмов членів комітету з ґазетярами виходить ясно, що члени комітету прийшли без виїмку до переконання, що фабрикування амуніції приватними підприємцями получене з великою небезпекою для мира світа. Тому комітет заявиться за те, щоб амуніцію фабрикувала держава.

ДОРАДЖУЄ ОБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИ БЕЗРОБІТТЯ.

БОФАЛО (Ню Йорк). — Між бесідниками, що промовляли на відкриттю конвенції стейтової Федерації Праці, був ґовернор стейту Ню Йорк, Лімен. Ґовернор взивав конвенцію почати ще раз сильну кампанію за закон про примусове обезпечення робітників проти безробіття.

Ля Ґвардія, мейор міста Ню Йорк, взивав робітників, щоби вони звернули спеціяльну увагу на те, що підприємці втікають з міста, коли робітники домагаються поправи умовин праці.

ЗМЕНШУЮТЬ ЇЖУ ЗБУНТОВАНИМ ВЯЗНЯМ.

ФІЛАДЕЛФІЯ. — Заряд так званої Східньої Вязниці постановив зменшити їжу всім тим вязням, що брали участь у недавньому страйку вязнів, що мав виявити симпатію збунтованим вязням в інших вязницях.

БОРОТЬБА ЗА ДОПОМОГУ СТРАЙКАРАМ.

ВАШИНҐТОН. — Гарі Л. Гопкинс, „адміністратор федеральної допомоги", пояснив у своїй радіовій програмі становище уряду в справі допомоги страйкарам.

Передовсім Гопкинс збивав преріжні сплетні, які поширюються про становище уряду в цій справі. Між іншим ходять навіть чутки, що уряд гроші, призначені на допомогу страйкарам, дає в руки робітничим юніям.

Гопкинс каже, що уряд не може ні помагати страйкам, ні їх ломати. Уряд не помагає страйкарам, а помагає людям, які не мають звідкиінде допомоги на прожиток, без огляду на те, чи той, що потребує помочі, потребує її через закриття фабрики, чи через страйк.

ДЕ РУМУНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ СКАРБ?

Як відомо, румунська влада скрила була ще перед німецькою інвазією свій скарб (дорогоцінні камені, документи та банкноти вартости 100 мілліонів французьких франків у золоті) у своєї союзниці Росії, в Москві. Від того часу, як большевики заняли Росію аж до недавно заключеного порозуміння між Румунією й большевиками, про той скарб згадувалося в румунських часописах як про загарбаний большевиками державний румунський скарб. Та цими днями приніс букарештенський дневник „Курентул" сензаційне відкриття. А саме, про той скарб, пише „Курентул", згадує анґлійський капітан Джордж Гіл у своїй книжці „Моє життя як шпіона": На просьбу тодішнього румунського посла в Москві, Діяманді, анґлійський оберст Бойле і капітан Гіл виклопотали у тодішнього начального команданта большевицьких військ, Муравйова, дозвіл перевести скарб назад до Румунії. Скарб той вони передали в Ясах, де тоді була румунська влада. Це вже діялося в 1917 році.

СУЧАСНИЙ АВРААМ.

В Калькуті жив арабський шейк Ганаф, музулманин, що мав 4-літнього сина одинака. В лютім цього року він привів свойого сина до мечету, положив його на стіл, де вбивали звірята в жертву Богови, і там перерізав свойому синови горло, взиваючи при цьому імена Аллаґа й Маґомеда. Арештований, він боронився тим, що сповнив велику жертву, віддаючи Богови те, що було для нього найдорожче. Суд присудив його на досмертну каторгу.

ЗУБ КНЯЗЯ ВАЛІЇ.

Князя Валії болів зуб і, як звичайно буває, пішов до дентиста. Дентист мусів зуб вирвати. Нічого тут не було би надзвичайного, але ось коли цей дрібний факт попав у ґазети, зачали напливати до дентиста з цілої Англії, а навіть з кольоній, пропозиції купна цього зуба. Якийсь аматор дає за нього навіть малий маєток. Нема сумніву, що коли би дентист уладив ліцитацію, міґ би осягнути небувало високу ціну. На жаль, цього не може зробити, бо попав би в неласку князя. Людська дурнота, як бачимо, не має меж.

УСТАВ ІЗ МЕРТВИХ.

Румунського селянина Г. Олтяну з баківського повіту затягнено в список поляглих на війні. Суд з Рикичюн зробив законні кроки як для померших. Але велике було здивування, коли Олтяну явився в суді і заявив, що йому навіть не прийшло до голови вмирати на війні.

ЗОЛОТА ГОРЯЧКА.

В словацькому селі Бролэвіци розійшлася чутка, що на території села закопали ще тому 190 літ шість великих скринок зі золотом. Таку, нібито вістку вичитав один мешканець села в старім рукописі. Від того часу мешканців охопила горячка: закинули всяку роботу, і ввесь час — від раня до вечора ходять з лопатами по селі і риють землю.

БАНДИТИ ВЖИЛИ ПОЛІЦІЙНОГО АВТА.

Піднас грабункового нападу двох бандитів на Сидні Рубіна, послугача ґазолінової стації в Нюарку, Н. Дж., Рубін завважав нумер автомобілю. Показалося, що це автомобіль детективів поліції. Поліція робить слідство над тим, чи авто в детективів украдено, чи може його в детективів позичено.

ДРАМА В ДЖУНҐЛЯХ.

На березі ріки Касрне в Родезії трапилася така пригода: Один турист розбив шатро і разом з дружиною та маленькою дівчинкою поклалися спати. В ночі закралася до шатра велика львиця і схопила дитину. Коли батько збудився, наробив крику і з кількома тубильцями побіг шукати дитини. Незабаром її знайшов цілою і здоровою, а львиця стояла над нею і спокійно її оглядала. Одним цільним вистрілом, що трохи пригадує стріл Вільгельма Теля, батько положив львицю трупом, а дитину забрав.

З КРАЇНИ „ЧУДЕС".

В громаді Бокшани, в Румунії, породила Ліна Костаке дитину з двома головами, чотирома руками, ногами, очима і вухами.

В громаді Інотешти породила Іванна Йордаке шість діточок нараз. Двоє з них вмерло, а четверо і мама цілком здорові.

ЩО МОЖЛИВЕ В РУМУНІЇ.

В Тімішорі (Семигород) відбувся цікавий процес. Залізничий урядник Йосиф Бавер служив 19 літ державі. Вкінці прийшов іспит з румунської мови. Бавер перепав і його видалили зі служби. Він поскаржився до суду і суд рішив, що на основі §§ 66-68 мирових договорів з причини незнання румунської мови не можна нікого видалити зі служби. Держава до 15 днів мусить приняти його знову на службу, мусить заплатити всі кошти процесу і заплатити залеглу платню за час процесу.

ШТУДЕРНИЙ ЗЛОДІЙ.

На одній з вулиць Варшави обкрадав один злодій людей новим способом. Він удавав сліпого і просив прохожих, щоби перевели його на другий бік вулиці. При тім удавав він, що боїться ступати ногами, чіпався руками провожатих і як вони уважали на переїжджаючі авта, витягав їм з кишень портфелі і годинники. Виходить, що не все варто бути милосерним.

8 КОРОБОК СІРНИКІВ НА ОДНОГО МЕШКАНЦЯ РІЧНО.

В Польщі зужили в 1933 р. в новгородському, тернопільському та волинському воєвідстві пересічно коло вісім коробок сірників на одного мешканця. Найбільше зужила Варшава, бо 48 коробок на одного мешканця.

ПОВІСИВСЯ.

73-літній господар Іван Вербицький з Вільхівця, пов. Городенка, колись багатий господар, стратив усе своє майно на судові процеси. Тепер жив на ласці рідні. Цей стан так знеохотив його до життя, що він повісивсь у власній стодолі.

ЗЛОЧИН ОЗВІРІЛОГО СЕРБА.

Нечуваної жорстокости злочину допустився сербський торговець кіньми, Боцо Стефанович. Впившись у коршмі, вертався він возом домів. По дорозі згодився він підвезти трох купців. Вони цілу дорогу частували його горівкою, так, що поки він доїхав додому, був зовсім пяний. Нагло зачав Стефанович числити гроші й заявив, що купці вкрали йому 10,000 динарів. Ці відпиралися, але озвірілий торговець скинув їх з воза і при помочі слуг скатував. Потім приказав зімлілих розібрати до нага й за ноги привязати до воза. Нещасних волік 5 км. по землі. Жертви озвірілого торговця перевезено до шпиталю. Їх стан безнадійний.

НЕСАМОТНИЙ РЕКОРД.

Російський летун Евдокімов установив новий рекорд: він скочив з літака при помочі легкопаду 8,000 метрів. З такої висоти ще ніхто в світі не важився зіскакувати з літака. Евдокімов летів з тої висоти дві мінути і 22 хвилини. Леґкопад отворився щойно на 200 метрів понад землею.

ВБИВ У СВАРЦІ.

У Ланчині, пов. Надвірна, пасерб Василя Сікорина, сина Ілька, Дмитра Голіней, у часі сварки вдарив Василя Сікорина сокирою в голову так, що він незабаром помер. Дмитро Голіней зголосився сам на поліцію.

ГРІМ УБИВ ЦІЛУ РОДИНУ.

В Глажові, рівенського пов., грім ударив в хату Грицюків, вбиваючи цілу родину, що складалася з 3 осіб.

ПЕРЕДІСТОРИЧНА МОГИЛА.

В Мирогощі, дубенського пов., відкрили передісторичну могилу. В цій могилі знайшли добре збережений кістяк і урну з дуже ґарним орнаментом.

МУРАВЛІ АТАКУЮТЬ ПАРИЖ.

Розривкові льокалі Парижа мають в останніх часах великі шкоди від літаючих муравлів. Муравлі, які вітер звіває із підміських лісів, перелітають над Парижем і цілими хмарами осідають на терасах каварень та цукорень. Нема способу прогнати влізливих комах і вкінці гості мусять утікати, бо муравлі падають їм до страв, влазять за ковнірі й не дають хвилини спокою.

КНИЖКИ ДАЮТЬ ХЛІБ.

Недавно померший анґлійський письменник Ґольсуерзі постановив, що дохід з продажу його творів мадярською мовою має бути призначений на поміч безробітним цієї країни. Думка була добра, бо за останні чотири місяці 23,142 нуждарів щоденно діставали теплу страву й забезпечено їх одіжю.

ВІДКРИЛИ НОВИЙ МЕТАЛЬ.

У плятиновім інституті при Академії Наук у Москві відкрили новий метань. Складається він із золота, осмія, рутенія й ірідія та у малих скількостях виступає при покладах плятини. Він білий і дуже твердий, а його назва покищо ще не устійнена.

БОЛЬШЕВИКИ ВИДИРАЮТЬ ОСТАННЄ ЗБІЖЕ ВІД СЕЛЯН

ПЯТНАЦЯТЬ ТИСЯЧ СПЕЦІЯЛЬНИХ КОМУНІСТІВ-ЖАНДАРМІВ ПЕРЕВОДЯТЬ ЕКЗЕКУЦІЇ.

МОСКВА (СССР). — Хоч комуністична влада заявляє, що вона зорґанізувала в колективи більшість селянства Радянщини, всеж зі стягнення збіжа з селян на користь держави совітська влада незадоволена. Не зважаючи на те, що всі колективи знаходяться під пильним доглядом пятнацятьох тисяч вишколених і завзятих комуністів, совітська влада ремствує, що навіть колективи не здали державі збіжа, яке їм наказано здати.

Влада тепер жорстоко карає тих, котрих підозріває в прихованню збіжа, в фальшивих повідомленнях про здачу своєї пайки державі й т. п. За приховання збіжа карають у Совітщині дуже тяжко, бо це тут кваліфікується як крадіж державного майна. За кожду таку провину вязнять не менше як на 10 років. Тепер уся комуністична преса заповнена відомостями про екзекуції, які місцева влада переводить над селянами, що не виконали приписів влади про здачу збіжа державі.

БОЛЬШЕВИКИ ЗАПРОШУЮТЬСЯ ДО ЛІҐИ НАЦІЙ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — З огляду на старання совітської Росії попасти в члени Ліґи Націй, вже закінчено приготування, що на внесення Франції, Рада Ліґи Націй буде обговорювати справу запрошення Росії до членства в Лізі Націй. Щоб вислати таке запрошення, треба одноголосної ухвали Ради. Тепер у колах Ліґи Націй ще не певні, чи Польща, як член Ради, погодиться на запрошення большевиків. Коли Польща спротивиться запрошенню, то це значитиме її повний розрив з Францією.

Тоді загальні збори Ліґи Націй, що розпічнуть свою працю 7 вересня, можуть постановити запросити совітську Росію до членства в Лізі Націй. Для такого рішення зборів досить дві третини голосів, тому цілком можливо, що цієї осени большевицька Росія стане членом Ліґи Націй, чого вона так запопадливо добивається вже кілька років.

ПОЛЬСЬКО-НІМЕЦЬКИЙ ДОГОВІР.

ПАРИЖ (Франція). — Націоналістична ґазета „Ля Ліберте" та інші подають дальші відомости про польсько-німецький таємний военний договір. Відповідно до цього договору, Німеччина не буде противитися тому, що Польща в той чи інший спосіб обєднає з собою Литву. Притім Німеччина не підноситиме справи Мемеля, який тепер знаходиться в литовському посіданню й на який Німці претендують як на німецьке місто. За це Польща тоді поверне Німцям Данціґський коридор і не буде нічого мати проти того, що вільне місто Данціґ перейде знову до Німеччини.

Далі в договорі є розмежування інтересів Польщі та Німеччини в прибалтійських державах та обовязок взаїмно допомагати матеріялами й харчами вразі війни Німеччини, чи Польщі з іншими державами. Французька преса вважає, що цей договір направлений також проти Франції, що викликає тут обурення на Польщу.

ГІТЛЄР ШУКАЄ СОБІ ЗАСТУПНИКА.

БЕРЛІН (Німеччина). — Гітлєр тепер заклопотаний тим, кого призначити своїм заступником на випадок своєї смерти, чи відсутности з Німеччини. Кажуть, що він та його найближчі дорадники тепер вагаються між двома можливостями.

З одної сторони Гітлєр може призначити віцеканцлєром і своїм заступником найближчого свого помічника в партії наців, міністра без теки Геса, а з другої сторони є можливість створення тріюмвірату з Геса, Ґерінґа та з военного міністра Бльомберґа.

На близькому партійному зїзді, думають, ця справа остаточно вирішиться.

ГОВОРЯТЬ ПРО РЕВОЛЮЦІЮ В САРІ.

ПАРИЖ (Франція). — Місцева преса пише про те, що гітлерівці готують у сарському басейні повстання, щоби ще перед плебісцитом захопити його в німецькі руки. Як відомо, тепер Сара знаходиться під контролею комісії Ліґи Націй.

Французи не думають, щоби плебісцит випав у користь Франції, але можливо, що мешканці Сари, боячись терору Гітлєра, будуть голосувати за залишення далі сарського басейну під контролею Ліґи Націй.

БОЯТЬСЯ НОВОГО ПОВСТАННЯ В АВСТРІЇ.

ВІДЕНЬ (Австрія). — Урядова преса присвячує статті втікачам націонал-соціялістам, які тепер знаходяться в Югославії. Там їх зібрано в концентраційних таборах більше як 2,000 осіб. Усі вони знаходяться недалеко австрійського кордону й далі стоять у військових формаціях.

Преса висловлює гадку про можливість, що ці націонал-соціялістичні відділи можуть почати наступ на Австрію, разом з відділами, які тепер є в Німеччині.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holiday at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодинокe число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Friday's issue (with Ukrainian Weekly):		Число в пятниці (з англійською частю):	
One year	$ 2.00	На рік	$ 2.00
Six months	$ 1.25	На пів року	$ 1.25
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СТРАЙК І ДОПОМОГА.

Через неуважну заяву одного робітничого лідера розвелася в Ню Йорку широка дискусія за важне й тяжке питання.

Підчас дискусії в справі наближаючогося страйку робітників ткалень цей лідер сказав, що юнія напевно виграє страйк, бо уряд мусить фінансувати страйк. Розумів він під тим, що страйкуючий робітник теж управнений до урядової допомоги. Інші провідники осудили того роду балачку, боячися викликати зле враження серед публики. Та цей осуд прийшов запізно. Справа вже стала звісною й перед громадянством поставлено ясне питання: чи робітник у часі страйку має право до допомоги від уряду?

Власники, котрі бояться страйків, природно займають становище проти такої допомоги. Правда, вони признають, що людині, котра не має праці, належиться допомога від уряду. Одначе від робітника, котрий не має роботи, бо її знайти не може, треба відріжнити робітника, котрий має роботу, але не хоче робити, бо страйкує. Мовляв, коли уряд помагає такому страйкарови, то він підпомагає робітника в боротьбі проти підприємця, а тимчасом уряд повинен стояти в боротьбі між підприємцями й робітниками на невтральнім становищі, себто до боротьби не мішатись, а тільки вдержувати мир і порядок. До чого доведе така допомога, питаються вони, коли в краю випаде ціла епідемія страйків?

Юнійні провідники відповідають на ці аргументи, що всяка безробітна людина заслугує на допомогу. Як робітник не має роботи через страйк, то він теж заслугує на допомогу. Відмовляти йому допомоги за те, що він страйкує, значить карати робітника за те, що він мав відвагу виступити до боротьби за свою кращу долю.

З урядової допомоги для страйкарів нема чого ждати страйкової епідемії. Ніхто не любить іти на страйк. Ніхто не піде на страйк тому, що уряд дасть йому допомогу. Людина хоче праці, а не допомоги. Страйкарі становлять серед безробітних тільки невелику частину. Самий страйк ще не дає робітникови права до допомоги: він мусить уперед доказати, що вичерпав усі інші засоби прожитку. Ніхто не покине роботи та не стане проїдати своїх ощадностей, щоби потім сидіти з заложеними руками та жити коштом уряду.

Якби навіть таке сталося, то допомоги скоро вичерпали би фонди уряду та довелиб державний скарб до банкротства. Тому говорити про небезпеку загального добровільного безробіття через урядову допомогу страйкарам значить пускати людям блахмана.

Гроші скарбу це у великій части гроші, зложені робітниками. І їм належиться з цього допомога на час безробіття, з чого воно не вийшлоб.

Е. Онацький.

ДИПЛЬОМАТИЧНА БОРОТЬБА НА СХОДІ ЕВРОПИ.

Дипльоматична боротьба на сході Европи відбувається тетепер між двома головними противниками: Німеччиною з одног боку та Совітами з другого. Поза тими головними противниками можна помітити кілька менших. Сторону Німеччини (до певної міри) тримає Польща, а за Совіти тягнуть балтійські держави: Литва, Естонія й Латвія.

Предметом боротьби є так зване „Східнє Льокарно", себто пакт про забезпечення всіх істнуючих кордонів на сході Европи й зобовязання держав поборювати збройно всякого, хто наваживсяб порушити ті кордони. Ініціятором цього пакту і його головним пропаґатором є Москва, яка зацікавлена в тому, щоби, на випадок конфлікту з Японією, мати забезпеченими бодай свої західні кордони. Противником цього пакту виступає Німеччина, яка, після поразок на всіх фронтах, надіється перемоги бодай на большевиках, і то саме в часі японсько-совітського конфлікту. Польща підтримує Німеччину, щоби з одного боку показати свою „незалежність" від Франції, й отже своє право на титул ще одної „великої держави", а з другого боку, щоби мати можливість і собі трохи погріти руки та не зражати собі нового союзника — Німеччину, яка на випадок конфлікту післалаб свої війська через балтійські держави, залишаючи Польщу в спокою. Але саме з огляду на цю перспективу навали німецьких військ, а також через нетактовну пропаґанду націстів, що відкрито голосять про свої наміри прилучити балтійські держави до Німеччини, ці останні, не зважаючи на дипльоматичні заходи Польщі, остаточно прихилилися на бік Совітів, які — у відмінність від Німців — вміють солодко співати та „мягко слати". Інша річ, як буде потім спати!

Коли ми придивомося наслідкам тої дипльоматичної боротьби, що завязалася була між Німеччиною й Совітами, то мусимо ствердити, що Німеччина може програти. Тимчасом, як Совіти зуміли прихилити на свій бік не лише балтійські держави, але навіть Францію з усіми її союзниками (причому, щоби примиритися з Румунією, Совіти зліквідували справу Бесарабії), Німеччина спирається лише на хистку та зрадливу Польщу, яка в останній хвилі побіжить, куди накаже Франція. Італія, на якої поміч Німеччина могла в свій час рахувати, так зразилася політикою Німеччини супроти Австрії та загалом цілою нетактовністю національ-соціялістичної пропаґанди, що пройде досить часу, поки німецько-італійські відносини знову направляться. Для ілюстрації тої німецької національ-соціялістичної пропаґанди, яка не рахується з почуттям найближчих своїх приятелів, досить вказати на поширювання в Австрії та Югославії, кілька днів перед убивством Дольфуса, мап „Великої Німеччини", де Німеччина сягає на півночі аж за Мемель, а на півдні за Трент і Тріест (в теперішній Італії). Цікаво вказати також, що на кошт Італії поширено навіть територію Югославії, якій віддається (на тій мапі) Фюме. Цю мапу передруковано 10 серпня в римському „Месаджеро", і можна собі уявити, які антинімецькі настрої вона тут викликала.

З того користає Москва, яка виявляє дипльоматичну зручність. Висилаючи повітряну фльоту до Франції для закріплення французько-московської приязни, большевицький уряд, знаючи італійську заздрісну вдачу, вислав одночасно другу таку саму повітряну фльоту й до Риму, де совітський посол Потьомкин представив авіяторів Мусолініему і виголосив велику палку промову про ті почування, що їх завжди, мовляв, мав московський нарід до італійського.

І хоч Німеччина, передбачаючи можливість збройного конфлікту з Совітами, пішла навіть на ліквідацію справи Данціґського коридору та замирення з Польщею, Італія вживатиме тепер усіх заходів, щоби до того конфлікту не допустити, бо — при її теперішних відносинах із Німеччиною — їй не випадає допомагати Німеччині, але таксамо не випадає допомагати Совітам.

Тому римський „Месаджеро" в числі з 14 серпня так висловлюється про ситуацію на сході Европи: „Колишні вороги (Німеччина й Польща, Совіти й Франція, Совіти й Румунія, Совіти й Польща) зробилися приятелями, а колишні приятелі (Німеччина й Совіти) зробилися ворогами. Отже якщо Східне Льокарно має дійсно привести до загального замирення, то треба перевести синтезу цих двох протилежних рухів. Себто треба підтримати й сконсолідувати відносини Росії з її західніми сусідами, й Польщі з Німеччиною, але з другого боку треба знову привернути добрі відносини між Німеччиною й Совітами, щоб не було ані польсько-німецького порозуміння проти Росії, ані російсько-балтійського чи російсько-француського порозуміння проти Німеччини".

Для нас, Українців, така політика Італії не є доброю, бо вона допомагає Совітам забезпечети їх західні кордони та намагається затримати мир за всяку ціну. Проте ствержуємо, що до такої політики привела Італію головним чином нетактовність Німеччини, що не вміє рахуватися з почуваннями своїх приятелів. І тому Німеччина залишається все більше ізольованою в світі. Москва з того користає та затягає все гіршу петлю на шиї українського народу.

УКРАЇНЦІ, МОСКАЛІ І ЯПОНЦІ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ.

(УП) Віденська німецька газета „Австрієць" з 22. 6. 34 приносить під повищим заголовком статтю свого далеко-східнього співробітника, яку ми подаємо українській пресі в перекладі з огляду на те, що стаття ця й нині є ще актуальна, а дальше вказує на те, що й чужинці орієнтуються в далеко-східніх відносинах краще може, як самі Українці, яким трудніше є виправити туди своїх співробітників.

„Національна боротьба Українців у далеко-східній совітській републиці прибирає тепер щораз гостріші форми. Ця область над Амуром та в Приморю над Тихим океаном, що обіймає коло міліон кв. км., заселена Українцями ще на початку цього століття й дістала назву „Зелена Україна". Повністю заселена вона Українцями, лише в містах жиє незначна московська меншість. Большевицький режім, що опирається якраз на цю московську меншість, довів українських переселенців до найбільшої нужди. До кінця минулого року вміли українські селяни хоронитись перед большевицькими розпорядками, які виконувано або лише формально або й узагалі не виконувано. На недавно відбутому засіданню комуністичного комітету републики в місті Хабаровську всі відпоручники нарікали на те, що колективізація селянства в тому краю лише дуже поволі посувається вперед. Ще гірше стояла справа з комуністичним проводом у колгоспах. Населення бойкотувало колгоспи, давало найгірше збіже, нищило машини, розкрадало господарське знаряддя та допускало до гибелі худобу. По містах брак харчів, мяса, картоплі і городовини. На підставі тих звідомлень з місць ухвалено резолюцію й домаганося в ній заведення в колгоспах висилки комуністів з рішучими повновластями та обовязкового заведення комуністичної системи господарювання. В другій резолюції поставлено домагання всіми можливими засобами протиставитися тамошній протидержавній діяльности.

„Внаслідок загостреного положення віджили в амурській области партизанські відділи, за якими стоїть ціле населення. Большевики повели акцію застрашування населення. Тимчасом розстрілювано селян. Найгірше вийшли ті, що їх арештувала совітська армія. Вони стали предметом експериментів з новими ґазами, які на них випробовувано, і вони в найстрашніших муках вмирали. Одначе все це нічого не помагає, бо від того часу, як Японці створили Манчуко, український провід у Харбіні намагається створити такимже способом і Зелену Україну, яка обнималаб амурську й приморську область та крилаб майже всю північну границю Манчука. В Харбіні створено український комітет, що співпрацює з Японцями, а на території Манчука мають Українці повну охорону перед наскоками Москалів. Японсько-українське товариство Сейґідан має обєднати в собі всі організації поневолених Москвою народів. Сейґідан має японського президента й українського секретаря. Його діяльність практично зводиться до протибольшевицької акції для звільнення уярмлених большевиками народів та відновлення їхніх національних держав. І саме змагання Українців до незалежности викликали серед большевиків Далекого Сходу велику паніку. Москва відкликала (?) головнокомандуючого тамошньою армією, Бліхера, а вислала туди для орієнтації самого Тухачевського.

„Для спараліжування тих плянів пустились Москалі на такий експеримент. З Манчуком граничить совітська република Біробіджан. Через створення автономної совітської жидівської републики в Біробіджані хотять большевики протиставитися Зеленій Україні й створити собі оперативну підставу. Одначе в тому краю жиє більше Українців, як Жидів, які себе взаїмно поборюють. Також відділи совітської армії, що там стало стоять, є настроєні протижидівсько. Американсько - большевицький плян спрямувати в ту країну жидівську еміґрацію потребує довшого часу, а тимчасом може там повстати Зелена Україна".

До цієї статті свого співробітника додає редакція від себе замітку, що вона вповні розуміє тамошне положення й стверджує факт, що японська політика прямує до розбиття большевизму в Азії. Тому то створено Манчуко як оперативну підставу. Куди вдарить дальше Японія? На Монголію та Туркестан. Большевики будуть боронитись, але ззаду вони мають Німеччину й Польщу, які хотять захопити Прибалтику. Як Франція стане по боці Совітів, то це буде світова війна.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписана члениця 364 від. У. Н. Союза, складаю щиру подяку головним урядникам нашої організації за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі $25, котрі стали мені великою помічю у тажкім положенню. Бажаю У. Н. Союзови якнайкращих успіхів. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Анна Небожук,
Клівленд, О.

„ЗЇВ СІМ ҐРАМІВ РАДУ".

37-літній фізик Он-Тресієн відвідав усіх комірників одного великого чиншового дому в Лісабоні (головне місто Портуґалії) і перестеріг їх, що незабаром зробить з їх домом оригінальну спробу. Та не потребують боятися, бо, мовляв, нікому нічого не станеться. Он-Тресієн виглядав на чоловіка при зовсім здорових змислах, тому комірники думали, що він жартує. Та на другий день побачили Он-Тресієна при оригінальній праці. Розбігався проти дому, вдаряв у нього та кричав на все горло. Коли поліцай спитався фізика, що він робить, відповів, що зїв сім ґрамів раду, тому має таку силу, що може відсунути дім на кількасот метрів. Наложили на фізика Он-Тресієна кафтан безпеки та забрали до заведення для божевільних.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

К. Макушин.

ХІБА КУЛЬКА В ЛОБ.

(3)

— Як би ти нині дуже пізно прийшов до хати, то не товчися дуже голосно, бо я спати не годен.

— Іди на зломання карку!

Маляр закинув на себе щось таке, що як хто має буйну фантазію, то назвав би се пальтом. Великого старинного револьвера всунув у кишеню, запалив папіроску і пішов. Йому бачилося, що всі на вулиці призираються йому якимсь дуже таємничим поглядом, і що з великою пошаною вступаються йому з дороги. Він погадав собі:

— Мабуть вгадують, яка ціль моєї мандрівки. Мають респект і пошану для твердого характеру!

Вітер скавулів дуже високими тонами, або раптом по дурному розсміявся, коли йому привиділось, що згасив ліхтарню. Падав дрібний дощик, неначе крізь сон, безсильно, поволи, скучно. Маляр бродив у найбільшім болоті, бо поміркував собі дуже розумно і влучно, що хто йде на смерть, то йому байдуже, як виглядають його штани.

Ішов у сторону самітного парку. Він там рішився закінчити своє життя, повне прикростей, розчаровань, тілесних терпінь, всякого терня, фарб, пензлів, терпентини і сліз.

— Так! Застрілюся на тій лавці, на котрій рудоволосий Ерні з театрального хору присяг любов, добру вечеру, і, як прийдуть її імянини, пильничок до нігтів. Нехай малпа дуриться, що то через неї я пальнув собі в лоб. Добре лишити на земли бодай одно вдячне серце... Бо сторож, свиня, проклене мене... за ті два ґульдени!

Коли входив до парку, вітер заскреготав над ним і в лице плюнув дощем найближчої березн. Маляр насупив брови, револьвер стиснув у жмені і ступав далі великими кроками. Немило настроював його вид дерев парку, бо кожде дерево неначе просило його:

— Ходи до мене! Моє тилля неначе сотворене для висільника... Він ішов далі, бо набив собі голову тим, що мусить застрілитися на лавці, котру своїм тілом гріла Ерна. Малярі то впертюхи.

Коли вже був недалеко тої лавки, тої усвяченої лавки, на котрій було багато вирізаних сердець і початкових букв імен, очевидно залюблених пар, маляр побачив, що на ній хтось сидить. Спершу здивувався. Потому аж підскочив, така лють взяла його.

— Який чорт, — погадав — такою порою сидить в парку? Дощ хляпає, а той ідіот сидить...

Маляр пройшов попри лавку. Панок був прилично одітий, склений, тихий; видко, не сліпий. Сів смирненько на кінчику лавки. Переходячи попри нього, маляр задерливо глянув на нього і напасливо гаркнув.

Панок лиш благально глянув на маляря.

Буйний ще раз пройшов попри лавку, і ще раз. Потому, й не глянувши на сидячого панка, гепнув собою на середину лавки так, що вона аж зігнулася і застогнала. Панок глянув на нього поглядом розпуки.

Буйний важко дихав, бо лютий був. Його душу надула злість, як вітрило вітер. Час до часу кидав страшні погляди, від яких повинен би лишатися бодай синяк на блідім лиці панка. Нарешті ситуація навкучилася малярeви. Звернувся до панка, що ані думав відійти. Досить безлично спитав:

— Добродієви не зимно?

На бліде лице панка виступив жах і воно нічого не відповіло.

— Бо як добродієви зимно, то найліпше було би піти до хати.

— Мені цілком не зимно, — сказав нарешті тихий панок. — Я хіба не є вам тут невигідний?

Маляр здивувався. Подумавши хвилину, відповів:

— Отже ви таки мені невигідні тут!

— Та-а-к?

— Очевидно!

— Дуже перепрошую вас, — сказала несміло фігура. — Та я... чейже я тут був перший.

— То що з того?

— З того? З того те, що радше пан добродій невигідні мені... перешкодою.

Маляр погадав собі:

— А то безличність!

Якимсь страшним гробовим голосом Буйний промовив:

— А чи ви, пане, знаєте, що маєте діло з чоловіком, якому життя цілком байдуже?!

Блідий панок сумовито усміхнувся і відповів:

— Можливе, та яке мені діло до того?

— Я, Буйний! — сказав маляр грімко.

— Що? Ви буйний? Та я бачу, що якийсь буйний.

— Я звуся Буйний! — крикнув маляр.

— А, так? То се ваше імя? Воно справді цікаве.

Блідий легко поклонився капелюхом і додав:

— А я, на жаль, цілком не звуся...

— Божевільний! — погадав собі маляр, троха занепокоєний і додав голосно:

— Ви не зветеся?

— Не звуся...

— Та таки якось звалися?

— Може бути... може бути...

Фіґура говорила дуже сумовито. Маляреви зробилося троха млосно, до його доброго серця сплив жаль. Глянув пильно на сусіда і побачив бліде, добре, дуже втомлене лице і померклі очи. Він спитав:

— Вам мабуть щось недобре на души?

— Так собі, троха...

— Вибачайте, що я на таке звів розмову. Та, бачите, я добрий хлоп, лиш троха нарваний. Ще й до того маю тяжку грижу. Одно і друге, то будьтоби нічого. Та чоловік тоді такий, як та шкапа...

— Я вам дуже вдячний... Нічого не вадить, ні троха...

— Що має вадити? Бачу, що вас гризе якась холера, отже мені вас жалко. Я також маю журу, мій пане. Вмер мій стрийко і ввесь свій маєток записав на боже. Не сумніваюся, що за те там високо Господь Бог з ним порахується... Та тепер тут... самі скажіть, чи чоловіка не має вхопити шевська пасія?

— Ще й як! То ви тому сумні?

Маляр закукурічився і відповів:

— Сумний? Пане! Нині я цілому світови кости поломив би! Та ви не потребуєте боятися...

— Я й не боюся. Ви виглядаєте на добру людину.

— Такий то добрий я не є, та й не такий дуже лихий. І вас, приміром, дуже мені жалко... Не дивіться на мене так глупо, бо мені справді жалко вас. Що вас вкусило?

— Життя...

— Людське життя, то великий свинтух! Де воно вкусило вас? В серце?

— Троха в серце, троха в мозок, любий пане. Та про се нема що балакати.

— Навпаки! Є про що. Про таку каналію, як життя, все можна балакати. Слово даю! Лиш те не добре, що про таке годі балакати весело...

Блідий панок легко усміхнувся і каже:

— Один фільософ пише, що життя є заповажне, щоби про нього балакати поважно.

— Хто каже так? Фільософ? Як фільософ, то дурень! Мене се не інтересує. Я лиш те знаю, що мушу повіситися...

— То ви щасливі!

— Я?!

(Дальше буде).

Мусій Степанчук.

ПРИВІТ II. КОНҐРЕСОВИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В АМЕРИЦІ

(1—2 вересня 1934 р. в Ню Йорку, Н. Й.)

Витайте, Орлята, України Діти!
Гордосте Ви наша, Квіти Дорогі,
Будучносте, славо й надії буйні!
У Вас ми бажаєм нашу долю взріти.
Витайте і радьте над долею Неньки,
Над долею Батька, Сестер і Братів,
Що сонця чекають і воленьки днів!
На Вас ждуть їх діти і внуки маленькі.
Витайте й успішно ведіть чесну раду!
Забудьте шкідливу партійність стару,
Сліпу вузкоглядність і братню борню:
Створіть сильну, нову Юнацтва Громаду!
До цілі Вам шлях Ваш власне серце вкаже,
Що в грудях любовю до Вкраїни бєсь,
І Дух молодечий, що до життя рвесь,
І думка, що всіх Вас вінком згоди звяже.
Важка жде Вас праця, та труд перед Вами
Буде солодити ціль рідна, свята,
А плата Вам буде цінна, золота,
Як радість засяє на личеньку Мами.

***

Витайтеж, Орлята: Дочки й Сини браві,
Що на громадянський здіймаєтесь труд!
Хай з Вашої праці цвите добробут,
Щоб нарід Вкраїни зажив в щастю й славі.

Боберський Іван.

ОРҐАНІЗАЦІЯ

(Відчит, висланий на Другий Зїзд „Товариства Українських Професіоналістів" у Шікаґо в серпні 1934.)

(1)

1. Пише і варить.

Лучалося, що якийсь смільчак з порожною кишенею, але з головою, повною думок, зачав видавати часопис. Сам писав статті, а навіть дописи, складав текст з черенок, ломив сторони. Печатав на малій пресі, пакував, адресував, клеїв марки, надавав на почту. Все робив сам один. Замітав також свою редакційну кімнату, яка була рівночасно друкарнею, кухнею і їдальнею, бо тут варив собі чай на снідання, чай на обід і чай на вечерю. Розносив особисто часопис по склепах і по людях, щоби придбати предплатників. Наклад: 1,000 примірників.

2. Три тисячі осіб.

В Америці ростуть великі дерева, які мають в обємі 12 метрів і тут повстають також редакції незвичайних розмірів.

Перед нами високий будинок, на даху залізні піраміди радіової стації, залізні стовпи з порцеляновими головками на телефонічні і телеграфічні дроти. Вечером світить на даху огненний стовп для летунів. У будинку на кільканайцять поверхів цокають по бюрах машини до писання, дзеленькають телефони. По ліфтах, коритарах, бюрах люди входять і виходять. Постійно надходять листи до відділів для політики, промислу, торговлі, банковости, літератури, моди, змагу, новинок. Чути приглушений цокіт з великих саль, де працюють складачі при стрічниках (лайнотайпах). Люди пливуть до інформаційного бюра, до почтового відділу, до каси. Високі салі, високі вікна. В приземеллю у великих галях шумлять великанські ротаційні машини, що велики вали білого паперу переміняють в зложені вже, готові до продажу примірники часопису. Репортери й світливці привозять новини автами і літаками. Понад 1,000 дописувачів шлють свої дописи з цілої держави, понад 50 дописувачів пересилають свої статті з ріжних чужих держав на всіх континентах: радіом, телефоном, листами. З парляменту йде голос промов до редакційних кімнат. Часопис виходить у великім форматі рано і вечером. Всіх осіб, котрі в будинку заняті при часописі, є понад 2,000. Часопис розвозять автами, літаками і шлють залізницею. Наклад: 2,000,000 примірників.

Редакція, де редактор сам пише й друкує, і редакція з автами і літаками, це неначе муха і слон.

3. Освіта варта гроші.

Мій знайомий, Українець, занятий в більшій анґлійській друкарні, сказав мені таке: „Коли я працював як складач при українськім часописі, то ніколи не було там гроша, щоби заплатити за роботу редактора, адміністратора й мене, складача. Я думав, що видавати часопис, то значить роздавати задармо освіту, робити довги й жебрати. Але тут побачив я, що освіта у людей має вартість, що за нею питають і платять. Тут нема довгів. Гроші приходять від передплатників, а також за оголошення. Хто тут робить, дістає правильно свою платню. Часописом журиться не лише редактор, але й люди, що хотять його читати. Платять на час, бо знають, що за освіту варта заплатити".

4. Відлюдок.

У Саскачевані переїздили ми попри якусь фарму. Каже мій товариш подорожі до мене: „Отцей фармер мешкає сам один на своїй фармі. Сам варить, пере своє білля, доїть корови, обробляє своє поле. Відлюдок".

Відповідаю: „Огляньмо його хату".

Ми злізли з воза, зблизилися до домівки. Це була якась буда з дощок, обложена соломою і гноєм, з вузькими дверима і малим вікном. Довкола непорядок і нечистота. Худоба стояла при великім горбі соломи. Господаря не було дома. Я не міг з ним запізнатися і ми поїхали дальше.

5. Гарне обійстя.

На іншій фармі стрінули ми господаря і господиню, що мали трох синів і дві доньки. Один син був торговцем в місточку, одна донька учителькою. Два сини працювали на фармі, помагали батькови, одна донька працювала з матірю. Це була фарма, де пятеро людей ділили між себе роботу, доповнювали себе, а вразі потреби донаймали робітників, щоби обробляти землю, плекати худобу і дріб. Мали для себе досить і достарчали поживи до міста. Могли заощадити собі гроша на будучий час. Коли я розглядався по їх гарному обійстю, прийшов мені на гадку непорадний недолюдок, який не потрафив зорганізувати роботи на своїй фармі.

(Дальше буде).

ВІД МУЗЕЮ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ ДО ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ ЛІКАРІВ ТА ЇХ ОРҐАНІЗАЦІЙ.

Всі Ви знаєте про існування й діяльність Музею Визвольної Боротьби України. Музей розвинувся вже до значіння національної установи. Наша історична доля й обставини призначили йому певні функції, яких не повнить та й не може повнити ніяка інша українська установа. Для свого дальшого існування й розвитку Музей потребує мати спеціяльно для своїх потреб пристосоване приміщення. Свій власний Музейний Дім у Празі Музей може побудувати лише жертвами свого українського громадянства. Ніяких чужих допомог у цьому ділі не може бути. Музей сподівається, що наше патріотичне громадянство своїми пожертвами складе йому потрібну суму.

Щоб успішно закінчити збірку, Музей звертається з отсим закликом до Вас, українські лікарі, до Ваших органіацій, до кожного зокрема. Просимо Вашої допомоги на будівлю Українського Дому в Празі.

Нам надзвичайно приємно зазначити, що Спілка Українських Лікарів у Чехословаччині є між першими орґанізаціями, які склали свою пожертву фундатора на Український Дім у Празі. В Чехословаччині нема мабуть ні одного лікаря, що не післав би досі своєї пожертви на цю ціль. Це має послужити прикладом для всіх українських лікарів: і в Краю, і за океаном, і на еміґрації.

Музей Визвольної Боротьби України просить Вашої пожертви. Дайте, хто скільки може, але дайте всі. Хай між Вами не буде ні одного, що не поклав би своєї цеглини на будівлю Українського Дому в Празі. Просимо також Вашої орґанізаційної допомоги. Орґанізуйте збірку серед суспільства — між Вашими знайомими й у тих орґанізаціях, де Ви є членами. Поясніть українському громадянству завдання й вагу Музею Визвольної Боротьби, вияснітi йому потребу й значіння Українського Дому в Празі. Як українські патріоти й громадські діячі, Ви покликані це зробити. Ваші авторитетні заклики матимуть відгомін серед українського громадянства. Віримо, що за Вашою допомогою Музей уже в найближчому часі успішно закінчить збірку й здійснить поставлені перед ним завдання.

Ласкаві пожертви надсилати на адресу директора Музею проф. Д. Антоновича:

Prof. D. Antonovyc,
Praha-Nusle, 245, Czechoslovakia

В Америці можна посилати через Обєднання Українських Орґанізацій в Америці:

„Obyednanye,"
P. O. Box 122, Hudson Terminal,
New York, N. Y.

В Канаді — через п. П. І. Лазаровича:

P. J. Lazarowich,
P. O. Box 456,
Edmonton, Alberta.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

СУПІРІОР, ВІС.

Відзначення Українця.

Гр. Василь Галич покінчив найвищі університетські студії з історії при Стейтовім Університеті в Айова, і дня 23. ц. м. одержав титул Ph. D., цебто доктора фільософії.

Це є третій раз в історії нашої іміґрації, що Українець здобув найвищий науковий титул в американськім університеті. Перед гр. Галичем цей титул дістали: Ґрановський і Ковальський.

Д-р Василь Галич.

Ф. Райнштайн.

ПРОГУЛЬКА ДО ЛІСА.

Я знайшовся в глибині великого ліса.

Кількагодинний побут на лоні природи приніс мені полекшу. Я зрозумів, що я ще не оконечне зеро, за яке мене всі мають у рідному місті.

У місті мій голос заглушує туркіт коліс; тут, коли я крикну: „гоп-гоп", мій оклик був голосніший від шуму сосон.

У місті мене ніхто не боїться, а коли кого стріну на моїй дорозі, мушу уступати перший. В лісі жаби та птахи втікають переді мною, відповідно до своєї конструкції, сушею або повітрям.

В полудне тишина ще збільшилася; чути було бреніння мух. Заголомшений власною могутністю та величю, я став грізним.

Встромив обі руки в кишені та став вимовляти найстрашніші погрози і проклони.

Я не щадив нікого. Моїх зависних товаришів, холодних і вирахуваних видавців, немилосердних критиків і нечулих читачів.

У мому місті стрінули би мене за це кілька двобоїв, а моя карієра звихнуласяб раз навсе.

Тут у вільшиновій гущавині над чималим дрімучим багонцем, висловив я мої гіркі думки — зовсім безкарно.

Засліплений з люти, шпурнув я суху гиляку на середину калюжі та крикнув:

— Поете Самохвальський, ти, що зарозуміло строниш від мене, вдаючи, що не бачиш мене — поете, оце валю тебе в тімя!

Потім підійшов до товстелезного пня вільхи та з люти став шарпати клапті моху й ідав собі під ноги.

— Га! пане господарю, це заплата тобі за те, що ти переслідував мене, точно що місяця, наче хронометер. — Цей мох здавався мені клаптями його волосся.

Після тієї пімсти згортав я обіруч болото й обкидав ним стрункий пень берези з похиленим галуззям.

— Ви не хотіли, пані Марійко, приняти від мене перстенця для заручин. Ви вчинили з мене істоту без майна та значіння. Ось вам заплата!

На закінчення схопив я чималу жабу та з розмахом підкинув її вгору.

Летіла вгору, а я дав би за це мою шию, що їй здавалося, що піднялася понад верховіття дерев завдяки власному талантови та заслугам. Жаба стала спадати із збільшеною скорістю та вкінці впала з плюскотом на мягку землю.

— Добре тобі так, публіцисте, що хвилево заняв визначне становище завдяки протекції.

Така була моя пімста за лихо, яке мене стрічає в місті.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

БРИСТОЛ, КОНН.

На Музей і на поволян.

З приводу 24-ліття подружого життя гром. Юрія й Анни Ґрамошак, членів 390 відділу У. Н. Союза, дня 18 серпня відбулася гарна забава, а при тій забаві гром. О. Каламін пригадав прибувшим гостям про ті обовязки, які на нас спочивають супроти Рідного Краю. На його заклик гості зложили $7.50, з чого $3.50 призначили на будову Музею Визвольної Боротьби України в Празі, а $4 на потерпівших від повені в Галичині. Жертви зложили: О. Каламін, М. Савяк, Т. Гарасим і Г. Данилів по $1; І. Прухніцький 85 центів; М. Бойко, Н. Н., Н. Н. по 50 центів; І. Бугрин, Т. Кінат, Ф. Тадайчук і Н. Н. по 25 центів; М. Сулич 15 центів. Гроші переслано через Обеднання.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

Замісць привіту на рогатинську гімназію.

З приводу 25-літнього ювилею існування української гімназії Рідної Школи в Рогатині бувший ученик тої гімназії, гром. Дмитро Галичин, зложив замісць привіту $5. Гроші переслано через Обеднання.

Жінка: Чи можеш собі уявити чоловіка, який міг би своїй жінці щиро сказати, що всеньке життя любив лише її, що вона була його першим і одиноким коханням?

Чоловік: Алеж самособою! Адам!

— о —

— То марнотравство! — помрікає старий Шкот, — мій син сліпий на одно око, а носить скла на обоє очей!

Літа.

— Чи не виглядаю в цьому капелюсі на десять літ молодша?

— Гм, отже скільки вам літ в дійсності?

— Двацять сім.

— З капелюхом, чи без капелюха?

— о —

— Скільки у вас коштує стриження?

— Один шілінг.

— А голення?

— Чверть шілінга.

— То оголіть мені волосся.

— о —

В еспанській барберні.

Барбер: Ви до якої політичної партії належите?

Гість: До тої, що й ви.

Барбер: Таж ви не знаєте, яка моя партія...

Гість: Не знаю, одначе ви маєте бритву в руці!

— о —

— Перепрошую вас, пані, та мені здається, що ми вже раз стрінулися, і то таксамо в цьому поїзді.

— Може, та я собі слабо запамятую незначні особи.

— Одначе я дуже добре запамятую собі, пані.

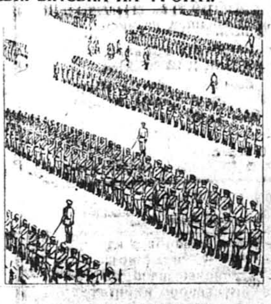
СВІТОВА ВІЙНА ДВАЦЯТЬ РОКІВ ТОМУ. — 14. СЕРПНЯ. — РОСІЙСЬКІ ВІЙСЬКА НА ФРОНТІ. (34)

На західньому фронті наступив короткий спокій. Кажуть, що Німці спинили наступ, бо постачання далеко відстало від передових частин. Вечором 14. серпня 1914 року відбулась у Відні нарада українських парляментарних послів. На тій нараді вибрано парляментарну комісію в складі: К. Левицького, Е. Олесницького та М. Василька. Ця комісія мала бути у Відні для контакту з австрійським урядом. Інші посли мали вернутися до Львова.

Того вечора українські посли вияснили, що австрійська воєнна команда поставилася прихильно до гадки, яку піднесли Українці, щоб зорганізувати українські військові відділи в складі австрійської армії. Канцлер Берхтольд заявив, що він був дуже цікавий, яке становище супроти Росії займуть Українці й тепер він певний, що Українці будуть боротися проти Росії, як свого головного ворога. Італія в той день післала війська на австрійський кордон.

Стало відомо, що Росія вже зібрала два міліони війська на німецькому та австро-угорському фронті; на турецькому фронті вже стояло понад пів міліона війська. Казали тоді, що Росія тримала в резервах три міліони війська, яке спішно готувалося до відправи на фронт. Таким чином уже в перших днях війни Росія поставила під військову команду армію в числі пять і пів міліона людей. Це було, менше половини того, що Росія взагалі змобілізувала в часі війни.

На бельгійському фронті Бельгійці збили три німецькі воєнні літаки, котрі літали над містом Дієнст. Два німецькі летуни згинули притім на місці, а третій був тяжко ранений. Німецькі воєнні летуни стали дуже активними на західньому фронті, а тепер спеціяльно над бельгійською провінцією Брамант. Кілька розвідчих літаків було видно над Лювеном та Геленом. Це вказувало на те, що Німці готуються до дальшої офензиви.